

Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

XII. évfolyam, 54. szám

2009/5.

Emlékezzünk Kemény Bertalanra és Szanyi Évára!

*Nem hal meg az, ki milliókra költi
Dús élte kincsét, ámbár napja múlt;
Hanem lerázhán, ami benne földi,
Egy éltető eszmévé finomul,
Mely fennmarad s nőttön nő tiszta fénye,
Amint időben, térben távozik;
Melyhez tekint fel az utód erénye:
Óhajt, remél, hisz és imádkozik.*

(Részlet Arany János
Széchenyi emlékezete című verséből)

Húszéves jubileumot ünnepeltünk Edelényben Érték és mérték jegyében

Szeptember 11-én ünnepelték a falugondnoki egyesületek a falugondnokságok megalakulásának 20 éves évfordulóját Edelényben. E találkozás arra szolgált, hogy életünk, éveink jeles napjait segítsen valóban méltó módon megülni, szívhez szólóan széppé, emlékezetessé tenni, s egy kis lélegzethez juttatni a napi gondoktól, a napi robottól fulladozó szívünket-lelkünket.

– Az utunkba kerülő kövek – attól függ, hogyan nézünk rájuk –, lehetnek számunkra barikádok vagy akadályok, vagy építhetünk belőlük lépcsőt. Én nagyon remélem, hogy mi így együtt képesek vagyunk arra, hogy az utunkba kerülő köveket mindenki a maga útján lépcsőkké faragja, és előljáróként ne csak ő lépkedjen rajta, hanem falustársait is egy-egy léppel följebb tudja juttatni – mondta köszöntőjében Nagy Andrea. Fontos, hogy egy kicsit

megálljunk, visszatekintsünk, átgondoljuk a tevékenységünket. Megosz-
szuk egymással a tapasztalatainkat, megerősítsük egymást a következő évtizedekre.

A konferencián megemlékeztünk a falugondnokság „szülőatyjáról” Kemény Bertalanról és Szanyi Éváról, aki a szakminisztérium munkatársaként fáradhatatlanul dolgozott a falugondnoki hálózat fejlesztéséért.

A falugondnok szerepéről és felelősségéről Hallgató Éva szakértő beszélt. Szanyi Éva szavait idézte fel: szigorúan vigyáztunk arra, hogy ne szabályozzuk túl, hogy legyen mozgástér a rendszerben, legyen szabadság a rendszerben. Ez tette sokszínűvé, sokarcúvá, ez tartja fenn ma is, és ez talán a legnagyobb lényege, hogy nem uniformis, amit magára húz egy-egy falu, hanem mindenki az ott élők, a kö-

zösség igényei szerint fogalmazhatja meg munkáját, életét, munkásságát.

A falugondnokság intézményesüléséről Ghyczy Gellért, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium főosztályvezető-helyettese emlékezett meg. Gurály Zoltán az SZMI-ből és Erdős Zsuzsanna az alapszolgáltatási módszertantól a falugondnoki munka módszertani vetületeit részletezte. Csörsz Klára a falugondnoki egyesületek és a szövetség munkáját méltatta.

A falu- és tanyagondnoki hálózatban és a hálózatért dolgozók ezen eseményen találkoztak egymással és bepillanthattak az edelényi térségében dolgozó kollégáik munkájába is. Mi a damaki és a sajtógalgóci falugondnokkal keltünk útra, hogy megismerhesük a települést és az itt folyó munkát.

Köszönjük a borsodi egyesületnek a kiváló szervezést!

Élete volt a vidék

Kemény Bertalan két évtizede találta ki a falugondnoki rendszert. A civil szféra, az önkormányzatok és a központi igazgatás összehangolt tevékenységéről van szó, melynek gyakorlati megvalósítását falugondnokokra, illetve tanyagondnokokra bízák. Ilyen egyszerű és ilyen nagyszerű az egész. Az egyre jobban magára maradt vidéki, egyedülálló öregeket, a világ végén lakókat lassacskán már csak a falugondnokok kapcsolják össze a külvilággal. Ők hozzák a friss kenyeret, ők hívnak orvost, ők váltják ki a receptet, ők vágják össze a tűzifát, ők szállítják iskolába a kisgyerekeket. Rájuk bármikor, bármilyen helyzetben lehet számítani. Berci bátyánk ezt jól kitalálta! Számára mindig a vidék volt a legfontosabb, azon munkálkodott, miként lehetne csökkenteni a kistelepüléseken és a tanyákon élők hátrányos helyzetét. A falugondnoki rendszer ezernél is több településen működik.

Izzó tekintetű, szenvedélyes, halk szavú

ember volt. Berci bácsival egy időben havonta találkoztam, amikor a falugondnoki újságot szerkesztettük. Órákat beszélgettünk, megittunk egy-egy pohár vörösbort. Vártam ezeket a délutánokat, mindig tanultam tőle valamit. A vidékért érzett felelősséget, derűt, hitet, kitartást.

Kemény Bertalan nyolcvanadik életében, 2007-ben hagyott itt bennünket.

(borzák)

Bozóki Imre: Húsz év mi eltelt...

*Húsz év mi eltelt, ha visszanezék rád,
mi minden is történt felsorolhatnád!
Valami megfogant, s azóta is él,
szövi a hálót, és kéri segítsél.*

*Húsz év alatt felnő egy apró gyermek,
és ez idő alatt, sokan elmennek.
Ő sincs már velünk ki látta hogy kellünk,
hogy a rászorulókat támasza legyünk.*

*Mégis itt van ha kell, s hitet önt belénk,
odaát várva, kik nem jönnek elénk.
Arcok, amik ránk már nem mosolyognak,
emlékeinkben örökre ott vannak.*

*Érdekes, szívünkben mi minden megmarad,
s miközben perzsel, az izzóan forró nap,
Arcuk felvillan, és rajta mosoly csillan,
nem délibáb az, mi este tova illan.*

*Egy úton ballagok, kísérem angyalok,
hova betérek, Berci bácsival vagyok.
Egy-két pohár bor mellett, jót beszélgetünk,
s kérdezi, ugye nem lett könnyebb életünk?*

*Búzaszem nélkül bizony nincsen kenyér,
nehéz munka nélkül erős, kerges tenyér.
Az út pora sem töri hiába szemed,
rá foghatod, ha kicsordul néha könnyed.*

*Nehéz hivatás ez, mindenki tudta,
az igát több mint ezer ember húzza.
Búzaszemek vagyunk az őrlő gépben,
s ha nem bírjuk, egy falat a kenyérben.*

*Közületek egy vagyok, s ha kérhetek,
kérem ne temessenek papír hegyek!
Segíthessek, s támasz veletek legyek,
köszönöm az elmúlt dolgozó éveket!*

*Erőt kívánok, és, hogy valóra váljon,
minden falu- és tanyagondnoki álmom!
Egységet, egészséget és kitartást,
a kollégákkal sok közös találkozást.*

Kemény Bertalantól idézünk

A demokráciában meg kell tanulnia mindenkinek, hogy jogok és kötelességek vannak, akinek több a joga, annak a kötelessége, felelőssége is nagyobb. De a társadalom legkisebb szereplőjének is joga van valós jogainak védelmére, megvédésére.

Szerencsés és boldog lehet az a falugondnok, aki falustársai értelmes szolgálatában találja meg azt az örömet s önbecsülést, amit végül is minden jó szándékú ember elvárhat az élettől.

Fárasztó napi munkátok során vegyétek észre, hogy a becsületes munka és az emberek felé irányuló segítő jóindulatotoknak a jutalma önmagában van.

A falugondnoki szolgálat a falunak olyan újszerűen saját intézménye lehet, mely akkor képes igazán áldásosan működni, ha a falugondnok személye nem változik évente. A jól dolgozó és megbecsült falugondnok évről évre egyre hasznosabb és nélkülözhetetlenebb személyisége a falunak.

Segíteni sem könnyű

Emődön István major falugondnoka vagyok. Valamikor 20 évvel ezelőtt kezdtem ezt a tevékenységet, még Berci bácsi idején. Nemes dolog más emberek gondjain segíteni, de nem könnyű. Én idáig bírtam, csináltam, ám egyre nehezebb lesz ez a munka mindenféle téren. Az emberek egyre ingerültebbek, gondjaik vannak. Nem könnyű dönteni abban, hogy miben vállalhatunk szerepet és miben nem. Nemet is nehéz mondani, mert akkor elítélik a falugondnokot.

Minden településnek saját adottságai vannak. Mindenhol másképpen állnak a dolgokhoz, ugyanazt sokszor másképpen látják-látjuk. Amikor beléptem a falugondnoki rendszerbe, azon törtem a fejem, mi az, amivel az embereket össze tudom fogni. Nevemhez fűződik a terjéki búcsú megszervezése, (Terjék Szödliget mellett található), melyet 19. éve rendezünk meg, és sikerült országos rendezvénné fejleszteni.

Januárban kaptam a harmadik falugondnoki autót, s ez azt jelenti, hogy húsz év alatt kettő autót „tettem tönkre”. Az utóbbi járgány egymillió kilométert ment, a mai napig is üzemel. A falugondnoki munkába belevontam a családtagjaimat is. Sok esetben ők is közreműködnek segítőként – még hétvégén is.

Kívánok a falugondnokként dolgozóknak, családtagjainak kitartást, erőt, egészséget, hogy minél több időt töltsenek el ebben a szolgálatban.

(Részletek Rémiás István falugondnok felszólalásából)

Falugondnokok másként

Ezzel a címmel szerveztek kiállítást a falugondnoki hálózat működésének 20 éves évfordulóján Edelényben. A falugondnokság sokszínűségéhez a települések változatossága mellett a falugondnokok egyedisége, személyisége is hozzájárul. Az alkalmi kiállítás keretében magánemberként is bemutatkozhattak a falugondnokok. Egyesületünkől Répási Imre szakmári és Mozsárik Lajos kerekegyházi tanyagondnok többféle mézét mutatta be.

Molnár István Tarhosról libazsírát állított ki, Risecskin Dénes Ordasról fokhagyma és erőspaprika fűzért hozott, Kovácsné Kacz Erika Rőszkéről örölt paprikát. Hanczik Tibor mezőhegyesi tanyagondnok szabadidejében bőrművességgel foglalkozik, e kiállításon lószerszámot és bőrtáskát állított ki. Egyesületünk bemutatta legújabb kiadványait, Lászlóné Zsíros Mária tanyagondnok pedig Cserkeszőlőt népszerűsítette.

Z. K.

Kedves Kollégák!

Mi, falugondnokok az ország kistelepüléseinek legtöbbjén dolgozva közel és távol egymástól magányosan vívjuk a mindennapi csatáinkat. A falvak, tanyák hiányosságait az öregek, fiatalok, gyerekek, betegek, rászoruló problémáit-gondjait a vállunkra véve küzdünk az élhetőbb-lakhatóbb szülőfalunkért. Ilyen sokrétű munkakör, mint a mi falugondnoki hivatásunk talán nincs is még egy. És mégis oly' keveset tudunk egymásról, oly' ritkán van lehetőségünk, hogy találkozzunk, alig-alig ismerjük egymást, nem tudunk egymás sikereiről és kudarcairól.

Ismeretlen ismerős kollégáink vannak szerte az országban, akik talán hasonló gondokkal küzdenek, mint mi, de ha bajba kerülünk, bárhol járunk is, számíthatunk valakire, mert tartozunk valahová: a FALUGONDNOKOKHOZ! Ezért is szeretném, hogy minden év szeptember második hétvégéje lenne a FALUGONDNOKOK NAPJA! A pedagógusnaphoz, bányásznaphoz, köztisztviselők napjához, stb. hasonlóan egy olyan nap, ami rólunk, falugondnokokról szól. Minden évben más-más meggyében lehetne megrendezni, és így lassan megismerhetnénk egymást.

Jaskó Péter, Sajtóalgóc

Mórahalmi tapasztalatok

Biztonságban a külterületeken

Mórahalom önkormányzata mindig arra törekedett, hogy a szolgáltatásokat minél közelebb hozza és minél magasabb színvonalon biztosítsa a város és térsége lakói számára. Az önkormányzat a mórahalmi polgárok élet- és vagyonbiztonsága érdekében számos olyan intézkedést hozott eddigi is, amelyek fokozták a lakosság szubjektív és objektív biztonságérzetét.

A város a leghátrányosabb helyzetű kistérségek települései közé tartozik. Ez kihat a külterületi lakosságra, mert kevesebb lehetőségük van a helyzetükön való változtatásra. A fentiek ellenére a helyi lakosság motivált, érdekelt saját problémái feltárásában, saját biztonságuk kiépítésében. A tanyavilág speciális problémái, az ott élő emberek sajátos értékrendje a külterületen élő népesség biztonságának egyedi, ugyanakkor komplex kezelését tette szükségessé. Az elvégzett tanyakutatások azt mutatják, hogy a kistérségi önkormányzatoknak mindenképpen komplex programokban kell gondolkodniuk, csak ezek vezethetnek hosszú távú eredményekhez. A közbiztonság kérdése együtt kezelendő más területekkel. Végül soron elmondható, hogy ha egy településen jó a közbiztonság, akkor ott az emberek szívesen élnek és alapítanak családot.

Több pilléren

Mórahalom önkormányzata az elmúlt évben létrehozott egy többpillérű közbiztonsági rendszert. A hálózat egyik szereplője továbbra is a polgárőrség. A polgárőr egyesülettel az önkormányzat szerződést kötött, amelyben kijelölt fokozott járőr feladatok elvégzéséért 5 fő tiszteletdíjban részesült. Fő célkitűzés a látható jelenlét bel- és külterületen egyaránt, valamint a közös járőrszolgálatok megszervezése a rendőrséggel és határrendészettel egyaránt.

Új szereplője a közbiztonsági rendszernek a közterület-felügyelő. Mórahalom 2008 szeptemberétől alkalmaz közterület-felügyelőt, akinek a feladatai között szerepel a közterületek és intézmények környékének fokozott ellenőrzése, szintén fontos a folyamatos, látható jelenlét. A polgárőrök és a közterület-felügyelő közös vezénylés alapján végzik feladataikat. 2008-ban az önkormányzat foglalkoztatott közbiztonsági referenst is, aki koordinálta a bűnmegelőzési feladatokat. Ugyancsak 2008-ban kezdte meg munkáját a Mórahalomért Közbiztonsági és Vagyonvédelmi Egyesület is. Az alapító tagok között intézmények és civil szervezetek és magánszemélyek is találhatók. Az egyesület létrehozásának célja: Mórahalom közbiztonsági feladatainak koordinálása, az eddig is közbiztonsági kérdésekkel foglalkozó szervezetek, valamint az általuk irányított programok összehangolása, a párhuzamosságok kiszűrése. Az egyesület megalakításával a szervezeteink működését hatékonyabbá tehetjük. A tagok és a közbiztonsággal foglalkozó hatóságok negyedévente közös értekezleten felülvizsgálták a feladatok elvégzését, lakossági javaslatokat figyelembe véve új feladatokat határoznak meg.

Számos eset bebizonyította már, hogy a lakosságnak épp oly fontos szerepe van a bűnmegelőzésben – pl.: jelzések továbbítása kapcsán –, mint a rendvédelmi szervezeteknek. Ugyanakkor ők azok is, akik a legveszélyeztetettebb és a legvédtelenebb célcsoportjai a támadásoknak. Erre való tekintettel több fórumon igyekeztünk a lakosokban tudatosítani, hogy a veszély azonnali felismerése, a segítségkérés időben történő kezdeményezése életet, vagyont menthet. Ennek érdekében az önkormányzat tavaly újra eljuttatta a mórahalmi háztartásokba a közbiztonsági kártyát, amelyen a legfontosabb közbiztonsággal kapcsolatos telefonszámok szerepeltek.

További tervek

Újdonság lesz a rendszer működésében, hogy a külterületen közszolgálatot ellátók (tehát a tanyagondnokok is) a csuklójukra riasztásra alkalmas készülékeket kapnak, illetve autójukba nyomkövetésre alkalmas GPS-berendezések lesznek, amelyek segítségével a riasztási központ látja a gépjárművek mozgását.

A településen működik egy tanyaprogram, melynek lényege az, hogy az emberek közötti bizalom a mindennapos találkozások talaján alakul ki, erősödik meg. Munkaköri feladatukból adódóan tevékenykednek olyan személyek, akik rendszeresen kapcsolatot tarthatnak külterületen élő időskorú, fokozott gondoskodásra szoruló személyekkel. Tapasztalataik alapján a tanyagondnok, védőnő, szociális gondozó, orvos, hivatásos vadász, mezőőr, postás, polgárőr fordul meg rendszeresen külterületen, akik a rendőrség és az önkormányzat irányába jelzéseket tehetnek.

E személyek részvételével alakítottuk ki a Civil hírlánc néven ismertté vált speciális programot. A civil hírlánc munkatársai közbiztonsági információkat is megosztanak egymással, illetve az illetékes szervezetekkel. Nemrégiben pályázati forrásból a civil hírlánc munkatársainak oktatást tartottunk, áldozatvédelmi információkkal láttuk el őket saját biztonságuk fokozása érdekében. Ugyanennek a projektnek a keretében a tanyai lakosság számára bűnmegelőzési tájékoztató kampányt tartottunk szóróanyagok eljuttatásával és dokumentumfilm forgatásával.

Összességében

Mórahalom és a kistérség közbiztonsági helyzete jobb az országosan tapasztalt tendenciákhoz képest, azonban már itt is megjelentek azok a specifikus problémák, amelyek kiemelt figyelmet érdemelnek.

Az intézkedések hatására a külterületeken csökkent a bűncselekmények száma az előző évekhez képest, de tovább emelkedett az illegális határátlépők aránya Szerbia felől.

A megoldási lehetőségek között elsősorban a többpillérű közbiztonsági rendszer kiépítése, közösségépítés, jelzőrendszeri hálózat fejlesztése és a tájékoztatás a hangsúlyosabb.

Battancs Erika

Csongrádon vizsgáztak

Kilenc hallgató végzett Csongrádon, a tanyasegítő képzésen. Öten kiváló, négyen jó eredménnyel végeztek. A képzésen résztvevők többnyire a környékbeli tanyavilágban élnek, tehát jól ismerik a tanyai élet szépségeit, nehézségeit.

Idézzünk fel néhány hallgatói véleményt a képzésről: „Nagyon jól éreztem magam a képzés alatt, érdekes kapcsolatok, jó barátságok alakultak ki, sok jót tanultam, nyitott szemmel és nyitottabb szívvel tekintek a gondozottakra. Számomra mindenképpen fontos és hasznos tudnivalókkal lettem gazdagabb, a nem szokványos iskolarendszerbeli tanítási móddal.” „Örülök, hogy volt egy olyan hely, ahol mindenki el tudta mondani az örömét és bánatát, és előfordult, hogy megoldás is adódott rá. Tetszik, hogy voltak

Hírek

emberek, akik még értéknek tekintik a tanyai életet, és az ott élő embereket.” „Szokatlan volt ez a tanítási módszer, de sokkal közvetlenebb, mint a hagyományos padban ülés az iskolában. Örömmel jöttem az órákra, mert minden óra meglepetést tartogatott számomra.”

Babákat köszöntünk

Három településről is megörvendeztetett bennünket a tanyagondnok: gyermekük született. Az öregcsertői Baksa Lászlónak július 11-én Péter nevű fia született. Derekegyházon a frissen kinevezett Véro Mihály Konrád nevű fia jött világra augusztus 7-én. A kiskunmajsai Gyóni László családjában is új kisbabának örvendezhetnek: április 28-án született Linett nevű kislányuk. A babaköszöntőkre még ebben az évben sor kerül. Várjuk a köszöntésen részt venni kívánó falu- és tanyagondnokok jelentkezését!

Mórahalmi plakett

Mórahalom városa most ünnepelte 20 éves évfordulóját, s a szeptember 13-án megtartott ünnepi képviselőtestületi ülésen Farkas Ildikó tanyagondnok eddigi munkája elismeréseként Mórahalom 20 éve város Emlékplakett elismerést kapott.

Tízéves szolgálat

Egyesületünk elnöksége szeptember 24-én tartott ülést Ladánybenén, ahol 10 éve működik tanyagondnoki szolgálat. Kisjuhász István a kezdetektől tanyagondnok, s 2008 óta elnökségi tag is.

Sikeres pályázatok

A Nemzeti Civil Alapprogram által meghirdetett pályázatokon egyesületünk működésére a Dél-alföldi Kollégiumtól 1.200.000.- forintot kaptunk irodánk folyamatos működtetésére, információs szolgálat biztosítására az egyesület tagjainak, települési önkormányzatoknak, falu- és tanyagondnoknak, falugondnoki települések civil szervezeteinek.

A Duna-Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél megjelentetésére 979792.- forintot kaptunk. Az újság főként az öt megye falu- és tanyagondnoki hálózat életével, civil életével, eseményeivel foglalkozik. Szerkesztője: Borzák Tibor. A Hírlevelet kéthavi rendszerességgel megjelentetjük 700 példányban és eljuttatjuk az öt megye területén dolgozó falu- és tanyagondnokokhoz, polgármesterekhez, az egyesület civil- és együttműködő partnereinek, valamint a tevékenység iránt érdeklődő szakembereknek és partnereinknek. Megjelentetünk öt lapszámot. Honlapunkon (www.falugondnoksag.hu) a hírlevél tartalmát is elhelyezzük.

A Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégium támogatja a Civil szervezetek szakmai tanulmányútját, melyre 500.000.- forint támogatást kaptunk. A három napos szakmai tapasztalatcsere tervezett időpontja: 2010. március 26-27-28. Zala megye. Egyesületének 45 tagja részére, melyet a Zalai Falvakért Egyesületével való együttműködésben valósítunk meg.

Szakdolgozat a munkáról

Szűcs Imréné domaszéki tanyagondnok a közelmúltban kapta meg szociális munkás diplomáját a Szegedi Tudományegyetem Általános Szociális Munkás szakán. Zsuzsának szakdolgozatot kellett írnia, melynek témája: Tanyagondnokságok a külterületen élők szolgálatában. Szakdolgozatában hangsúlyt helyez a domaszéki tanyavilág bemutatására.

Jöhet az önértékelés!

Most, hogy a Tanyagondnokokkal a külterületen és a tanyavilágban élők munkavállalásának elősegítéséért című TÁMOP projektben résztvevő hölgyek szakmát szereztek, és munkába álltak, a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete munkatársai és a projekt szakmai vezetése képezte magát. Az OFA Hálózat alternatív munkaerő-piaci projekteket kísérő PERTU (Partnerség Együttműködés a Regionális Tudásért) projektje keretében lehetőségünk nyílt az általunk választott témában saját projekthelyszínünkön ingyenes tanácsadásban, tudásbővítő előadásokban részt venni. Egyesületünk a szolgáltatások minőségének fejlesztése, a minőségbiztosítás területén kívánja igénybe venni e szakmai támogatást. Így a következő hónapokban három alkalommal látogat el hozzánk Sugár Karolina, a PERTU projekt tanácsadója, a Szövetség a Kiválóságért Közhasznú Egyesület elnöke, hogy bemutassa számunkra a szolgáltatásaink fejlesztésére irányuló módszereket.

Sugár Karolina ismertette szervezetük munkáját, minőségfejlesztésben elért eredményeiket, szerepüket az Elkötelezettség a kiválóságért minősítés odaítélésében. Bemutatta a különböző minőségfejlesztési rendszerek – mint például az ISO, a TQM (teljes körű minőségirányítás) – lényegét, alkalmazhatóságát, különbségeit. Rávilágított, hogy egy a szolgáltatásai minőségéért elkötelezett civil szervezet célja lehet, hogy egy hosszabb felkészülési folyamat során a szervezete egésze kiválóságára törekedjen.

A szervezetek stratégiája meghatározza a fejlődési irányait. Mindennek az alapja az önértékelés, ami alapján választhat magának utat, célokat a szervezet. Éppen ezért a további konzultációk célja, hogy a tanácsadó segítségével felmérjük, Egyesületünk működésében melyek a jó elemek, milyen irányba érdemes, illetve szükséges fejlődnünk, hogy lépésről-lépésre egyre jobb civil szervezetté váljunk.

Az önértékelés során egyfajta keretrendszerhez viszonyítjuk magunkat. Több szempontból felmérjük az adottságainkat és az eredményeinket. Többek között megvizsgáljuk az erőforrásainkat, a munkafolyamatainkat, a partnerkapcsolatainkat, a velünk kapcsolatban állók elégedettségét. Az így levont következtetésekből tanulunk, illetve innovatív változásokat kezdeményezhetünk.

Az önértékelési folyamatra épülhet majd egy módszeres fejlesztési szakasz. Ennek lényege, hogy a fejlesztendő területeket különböző szempontok alapján rangsoroljuk. Az ily módon felállított fontossági sorrend első három fejlesztendő területére koncentrálna különböző munkacsoportok fél év alatt fejlesztési folyamatokat dolgoznak ki. Ezek beépülése Egyesületünk munkájába eredményezheti majd a mind kiválóbb szervezet jövőképeének elérését.

Tóth Márta

Újra együtt Balástyán

A Tanyagondnokokkal a külterületen és a tanyán élők munkavállalásának elősegítéséért projektünk elméleti vizsgájának napján a hallgatókkal közösen megbeszéltünk egy kötetlenül találkozást.

Türelmetlenül vártuk az előre megbeszélt napot. Július 18-án Balástyán Széll Ferencné Magdikánál gyülekeztünk. A környezet ideális, az idő csodaszép. A házigazdák előre felállítottak több nagy sátrat, padokkal és asztalokkal. Három tárcsában már délelőtt elkezdtek sütni a finomabbnál finomabb húsokat, kiegészítve hagymával, krumplival, paprikával és minden földi jóval. A tárcsák mellett Magdika férje, gyermekei és Ópusztaszerről Marika serénykedett. Szinte valamennyi hallgató eljött, ki egyedül, ki családdal.

Felelevenítettük a képzés legnehezebb pillanatait és legmókásabb helyzeteit. Megtudtuk, hogy Kiskunmajsán Andit unokával lepi meg lánya ezüstlakodalmuk alkalmából. Hírek szívárogtak ki Aranka születésnapjával kapcsolatban

is. Mivel már megkezdődött a foglalkoztatási időszak, erről is mindenki elmondta az első tapasztalatait. A legjobb talán Tündének és Gizinek volt Csólyospáloson, hiszen ők a Balatonra utaztak a helyi gyerekek kísérőiként, akiknek a felügyeletéről és ellátásáról kellett gondoskodniuk.

A házigazdák minden mozdulatán és a körülmények megteremtésén látszott, hogy rutinos vendéglátók. Bár a közelgő vihar miatt délután elköszöntem a lányoktól, az utána elhangzott élménybeszámolókból kiderült, hogy előkerült egy harmonika, táncra perdültek, egykereű biciklivel mókáztak és volt ott dínom-dánom, aminek csak a megérkező óriási vihar vetett véget.

Akár egy nagy lakodalomnak, ennek is híre ment hetedhét országba, de minimum nyolc településre. Mindenki nagyon jól érezte magát, de a legjobb, hogy újra egymás körében tölthettünk néhány nagyon kellemes órát.

B. A.

Munkától magabiztosan

A Tanyagondnokokkal a külterületen és a tanyavilágban élők munkavállalásának elősegítéséért című TÁMOP projekt foglalkoztatási szakaszához érkezett. Az egykori hallgatók számára megkezdődött a mindennapos munka. Megszűnt az a nyomás, amit a képzési időszakban éreztek egy-egy számonkérés előtt. Készültek-e eleget, meg van-e a házi feladat. Ezen kérdések helyére újak jöttek. Milyen lesz a beosztásom? Hány órára kell odaérnem, hogy időben elkezdhessem a munkám? És még számtalan olyan kérdés, amit már az élet produkál.

Kisszálláson öt hallgatóból lett munkavállaló. A helyi önkormányzat szervezése által szeptember hónapban ketten vannak az óvodában, mint dajkák, Katalin és Icu. Három hölgy, Marika, Éva és Móni, a helyi szociális intézményekben segítik a falugondnokok munkáját. Ezen a településen az öt hölgy felváltva tölti a foglalkoztatási időszakot különböző munkahelyeken, havi váltásban. Van, aki dajka feladatok mellett a konyhán segít, van, aki a takarítási feladatokat teljesít és van, aki tanyasegítőként az idősek gondozásában jeleskedik.

A borotai Aranka a nyár végén az óvodában fogadta a kisgyermeket és segítette az újak beszoktatását. Mielőtt a gyerekek megérkeztek, besegített az óvodai nagytakarításba, fertőtlenítésbe, hogy a kicsiket a festés után tiszta környezetben fogadhassák.

Csolyospáloson a vizsgák után ketten rögtön a mélyvízbe kerültek. A helyi iskola szervezésében Gizi és Tünde a település gyermekivel a Balatonra utaztak, ahol a táborozó gyermekek felügyeletében és ellátásában vettek aktívan részt. A mindennapokban egyébként az óvodában dajkaként dolgozó Tünde közvetlenül a gyermekekkel foglalkozik. Gizi a dajka munkák

konyhai feladataiban kell, hogy helyt álljon. Kati az iskolában lát el a kicsik körül gondozási és nevelési feladatokat.

Ópusztaszeren a helyi óvodában dajkaként dolgoznak jelenleg a hölgyek. Október hónaptól már csak Éva és Szilvi maradnak az óvodában, Marika pedig a falugondnok mellett látja el a tanyasegítői feladatokat.

Balástyán a helyi szociális központ szervezésében Julika és Magdi tanyasegítői munkákat látnak el. Marika az Út a munkában program keretein belül a helyi családi napköziben lát el gondozási feladatokat. Amennyiben valamelyik munkahelyen megszorodik a feladat, kisegítik egymást.

Csengelén Vali az önkormányzattal szorosan együttműködve tanyasegítőként a településen szükséges munkákat végezte nyáron. Szeptember elejétől, az óvoda nyitásával dajkaként dolgozik tovább a kicsik körül, akik szeretettel várták már.

Kiskunmajsán az egykori öt hallgatóból ketten lettek munkavállalók. Az egyesülettel szerződést kötött Katalin a kiskunmajsai tanyagondnok mellett, Erika a szanki szociális intézmény keretein belül lát el tanyasegítői feladatokat.

Szankon a helyi önkormányzat koordinálásában három hallgató vállalt munkát. Kati, Kriszta és Timi tanyasegítői munkakör keretein belül látják el és gondozzák az időseket, valamint szükség szerint takarítási munkákat is végeznek.

Hallgatókból dolgozó nőkké váltak. Február elején még bátortalanul kezdték meg a képzést, de a képességfejlesztések hatására és, hogy érzik: szükség van a munkájukra, magabiztosan és lelkesen állnak helyt a mindennapokban.

Bognár Annamária

Családi nap Kunfehértón

Győztük finom falatokkal!

Egyesületünk 2009. augusztus 1-jén tartotta meg Kunfehértón szokásos családi napját, melyen ebben az évben is több mint háromszáz érdeklődő vett részt. A programra az egyesülethez tartozó öt megye falugondnokait és családtagjaikat, valamint a Baranya Megyei Falugondnokok Egyesületének tagjait és a kishegyesi Női Fórum Egyesületet vártuk. A 9 órai kezdés előtt már gyülekeztek a korán kelők. A jó bográcsoszó helyek elfoglalása, a sátrak felállítása, főzéshez való előkészület mind-mind időigényes feladatok voltak.

Egy jó családi nap elmaradhatatlan kelléke a legfinomabb falugondnoki pálinkák körbekóstoltatása. Az ásóthalmi csapat felmérte a pálinkafogyasztói társadalom igényét, melyet

zsíros kenyérrel elégített ki. Amikor a kereslet és kínálat találkozik... Ez az igazi közgazdaságtan!

A vendégek által készített sütemények nem fértek el két hosszú asztalon. A kishegyesi asszonyok az édes-ségek mellett óriási adag mézeskalácsot is hoztak. Alig győztük széthordani az édes és sós finomságokat a jelenlévőknek.

Dél előtt 10 órakor már rotyogtak a bográcsokban a legfinomabb falatok. A mórachalmi csapat jóvoltából töltött káposztára várhattunk. Turcsán István csemői falugondnok lecsóval és kecskepörkölttel készült. Ásóthalomról idén sem maradt el a babgulyás. Fogl Ferenc Zsanáról zúzapörkölttel kedveskedett, a kisszállási tanyagondnokok köröm- és csülökpörköltet állítottak össze. A szatymaziak és a mezőhegyesiek özpörkölttel kínálták a résztvevőket. A nyársapáti tanyagondnok, valamint a frissen végzett falugondnok lányok csapata egyaránt marhapörköltet készített. A kelebiaiak és a kishegyesi vendégek frissen sült lángossal rukkoltak elő. Volt óriás-palacsinta sütés is.

A gyerekekre is gondoltak a szervezők. A bejáratnál szerencsekerék, horgászmedence és rajzoló feladatok várták a kicsiket. Ebéd előtt jöhetett a családi vetélkedő. Tizenöt csoport jelentkezett a megmérettetésre. Több feladatnál megfigyelhető volt, hogy a folyamatos nevetés megnehezítette a feladat elvégzését, például a pókjárásnál és a talicskázásnál. Hiábavalónak tűnt minden igyekezet, az idén is a többszörös győztes, a bordányi csapat

nyert. A vendégek által hozott ajándékokat kapták meg a családi vetélkedő résztvevői.

Egy óra körül már elkészültek a bográcsosok is. Mindenki sorba állt, néha többhöz is. Az elkészült finomságok közül nagyon nehéz volt a választás.

A vetélkedő eredményhirdetése után egy kiadós nyári zápor próbálta elűzni a jó hangulatot, de nem sikerült. Kevés volt ahhoz, hogy egy ilyen jól sikerült, vidám és mozgalmas napot csak úgy elűzzön a falugondnokok dolgozó hétköznapijai közül.

B. A.

Falugondnoki találkozó Újszilváson

Búzakalász és jegenye

Újszilváson találkoztak öt megye falu- és tanyagondnoki, polgármesterei, jegyzői, intézményvezetői augusztusban. A Faluházban az Aranykemence Kft. péküzemének kiállítása várta az érdeklődőket. Dr. Petrányi Csaba polgármester köszöntötte a vendégeket Bolyhos pálinkával – mely Újszilvás egyik jellegzetessége –, s bemutatta a települést.

Újszilvás Pest megye déli részén található. A település címerében a búzakalász a békességet, a mezőgazdasági munkát jelenti, a jegenye pedig a régebbi falukép és környező erdőségek szimbóluma. A külső díszek a község két jellegzetes növényét - szilva és komló – képviselik. E külső dísz ága-

inak összefonódása az összefogás jelképe.

A község 1950-ben alakult, az Újszilvás elnevezést az akkoriban igen bőségesen termő szilvafákról kapta. Mezőgazdasági szempontból igen előnyös a község fekvése, hisz a szőlő- és gyümölcsültetvények mellett a termőföld is igen gazdag értékeket rejt magában, például itt termesztik az országban szinte egyedülálló módon a sörgyártás alapanyagaként szolgáló komlót, mely az egyik legkiválóbb minőségű az országban. A község lélekszáma 2795 fő. Az utóbbi években az utak megújultak, az előregedett, „kinőtt” középületek új külsőt kaptak, folyamatos a település fejlesztése. A település veze-

tése fontosnak tartja az önkormányzati munkában is a vállalkozói szemléletet és kiemelt feladatának tekinti a helyi vállalkozások támogatását is.

A falugondnoki egyesület nevében köszöntöttük Királyné Erzsike tanyagondnokot, aki a tavasszal kapott Kemény Bertalan emlékérmét.

Amegújuló energiák területére (nap-, szél-, vízenergia) az energiafüggetlenség jellemző, amelyek új lehetőséget nyújtanak a településeknek is, valamint a háztartásoknak is. A megújuló energiákról tartott tájékoztatót a NYÍR-ÖKO-WATT Megújuló Energiahasznosító és Szélerőgép Építő Kft-t ügyvezetője, Szabó Lászlóné. Honlapjukon részletes tájékoztató olvasható (www.nyirokowatt.hu) munkájukról, fejlesztéseikről.

Kőváriné Dr. Bartha Ágnes a Bács-Kiskun megyei Agrárkamara elnöke a tanyás térség megújíthatóságáról, valamint a „Kamra-túráktól”, s annak kiterjesztési, fejlesztési lehetőségeiről tájékoztatta a jelenlévőket.

Érdekes látnivalókkal szolgált a séta Újszilváson és környékén: a komló ültetvény, a helyi vállalkozások: Bolyhos és Fia Bt. pálinkaüzeme és az Euro-Novex Kft. gumifeldolgozó üzemének megtekintése.

Köszönjük a házigazdák figyelmeségét, s a vendéglátást!

(zelenák)

(A következő oldalon bemutatjuk a NYÍR-ÖKO-WATT Kft.-t)

Mire jó az alternatív energia?

A tanya- és falugondnokok újszilvási találkozásán a NYÍR-ÖKO-WATT Kft. cégvezetőivel is találkozhattunk. A hazai szélenergia-felhasználás lehetőségeiről beszélve nem hallgatták el a nehézségeket, sőt! A termékek és szolgáltatások értékesítését mindenkor az igénybevevők érdekeinek messzemenő figyelembevételével végzik. Előadásukból kiderült, hogy a Dél-alföldön is van lehetőség hatékony energia-nyerésre a szél kiserőművi hasznosításával, tehát szélkerékkel.

Kérdezhetnénk, hogy miért is jó ezt tudni a tanyagondnoknak? Azért, mert ők információ közvetítő szerepet is el látva – általában – többet is tesznek, mint ami a munkaköri kötelességük. Azt pedig hasznos tudni, hogy az energiával rosszul ellátott, esetleg hátrányos helyzetű településrészek, tanyák jövője sem reménytelen! Most különféle pályázati támogatások lehetősége teszi reálissá az érdeklődést, de a legfontosabb, hogy már rövidtávon megtérülővé is tehető egy-egy ilyen beruházás. A www.nyirokowatt.hu címen az interneten sok hasznos tudnivaló található a már megvalósított beruházásokról, konstrukciókról, amelyekről

a rendezvényen prezentációt kaptunk. Kiderült, hogy a gondos tervezéstől a megvalósításig tartó folyamatot is menedzselő cég alkalmazkodási politikája a megoldandó problémákhoz, az a tulajdonság, amely ma ritka nagy kincs! A honlapon olvashatjuk, hogy a NYÍR-ÖKO-WATT Kft. célja: „olyan szélenergia-beruházások forgalmazása, amelyek ügyfeleink célcsoportjainak megfelelő, és célszerűen használható környezetbarát és pénztárca kímélő módon *testre szabottan* megoldja terveit, elképzeléseit.” A kft. saját fejlesztésű vízszivattyúzó, valamint szigetüzemű villamos energiatermelő szélenergia-beruházások tervezését, kivitelezését, szaktanácsadását, gyártását, forgalmazását, telepítését, beüzemelését karbantartását és szervizelését látja el. Szélmérést végez hi-telestített mobil szélmérő eszközökkel.

Ajánlatában szerepel még:

1. Szaktanácsadás, mérnöki konzultáció, tervezés, engedély előkészítés, megvalósítás.
2. Szélenergia-beruházások projektek beruházásának koordinálása, szervezése. (alvállalkozóként)
3. Szélenergia-beruházások megvalósíthatóságának vizsgálata, elemzése, megvalósíthatósági tanulmányok, üzleti tervek készítése.
4. Szélenergia-beruházások építés engedélyes tervdokumentáció elkészítése statikai tervezéssel.
5. Kül- és beltéri energiatakarékos lámpatestek forgalmazása, tervezés, szerelés, ezek működtetéséhez szigetüzemben, villamos energia-termelés.

A céggel és vezetőivel évek óta kapcsolatban áll a Bács-Kiskun Megyei Agrárkamara, így például társ-szerzői voltak a Homokháti Füzetek XIV. kötetének, mely az alternatív energiák felhasználásának lehetőségeiről készült. A kiadvány a www.bacsmagrarokamara.hu honlapon is olvasható. Jó szívvel ajánlom figyelmükbe!

Kőváriné dr. Bartha Ágnes

Svájci–magyar konferencia

Október 9. és 10. között Élhető falu – élhető tanya (A megélhetés, önellátás lehetőségei helyben) címmel svájci-magyar szemináriumot rendezünk Kecskeméten, a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületénél.

Mindennapi fáradtságainkat jobb életünk reménye motiválja. Abban reménykedünk, hogy szorgalmas munkával életünk kényelmesebb lesz, és ezt gyermekeinknek is lehetővé tehetjük. Egyre erősebben jelenik meg az igény, hogy háztartásunkat, gazdálkodásunkat energiatakarékos felhasználással, a környezetünk tisztán tartására odafigyelve alakítsuk, és ezzel reményeink szerint a fo-

gyasztói társadalom ördögi körétől, a globalizáció nem kívánt hatásaitól is távol tudjuk tartani magunkat.

Az önellátás vagy autonóm gazdálkodás az emberiség történetében hosszú időn keresztül létező és az akkori igényeket kielégítő gazdálkodási forma volt, ezért az ilyen törekvések nem tűnnek irrealitásnak. Napjaink társadalmi, gazdasági munkamegosztása mellett, mely a fogyasztást kényszeríti az emberekre, valamint az ennek megfelelően kialakult, természetesnek tűnő igényeket is számításba véve, az önellátás lehetőségeit ezeknek a tényezőknek együttes vizsgálatával lehet csak mérlegelni.

Az önellátás követelménye felelősség és egyben elkötelezettség a természeti erőforrásokkal való gazdálkodás mellett, melyet az utódaink számára is fenntarthatóan kell biztosítani. A globális önellátás és ennek fenntarthatósága alapvető követelmény. A kérdés az, hogy ezt helyileg milyen mértékben lehetséges és érdemes megvalósítani. Ezt a témát járjuk körül svájci és magyar résztvevők segítségével. Előadónk: van Bergen, Erni Oskar és Maja, Schär Hedwig, Hansen Chantal, Küpfer Peter, Frech Angelika, Kőváriné Dr. Bartha Ágnes. A programon követésre méltó magyar példákat is bemutatunk.

(zelenák)

Milyen jövő vár a külterületen élőkre?

Sürgős összefogás szükséges

Jómagam Szentkirály tanyavilágnak egyik tanyáján nőttem fel, és vissza tudom idézni gyermekkorom emléképeit: szüleink keserves fáradozását a hattagú család mindennapi megélhetésének előteremtéséhez, az iskolába járást úttalan utakon különösen télvíz idején; már gimnazista koromban a villanyfény felgyulladását.

Közösségi vezetőként nem kell különösebb együttérzési képesség ahhoz, hogy a ma hasonló körülmények között élő szentkirályiakra is kiterjedjen a figyelmem. Egyáltalán nem vagyok azonban nyugodt abban a tekintetben, hogy a községi erőforrások felhasználása során a tanyasiak a helyi közösség életét tagjait megillető, érdemüknek kijáró részt kapnak-e.

A képviselő-testületünk többi tagjának sorsa szinte kivétel nélkül az enyémhez hasonlít. Szentkirályon ma is a lakosság több mint 40 százaléka él tanyán. Miféle gondoskodás nyilvánul meg a képviselő-testületünk részéről a tanyasiak iránt? Nem törekedvén a teljességre, néhány példát említek.

Önkormányzatunk a távoli jövő iránti felelősséggel vette ki részét szervezésben és anyagi áldozat formájában is a termőföldek magánosításának többéves folyamatában. A termelőszövetkezet megszűnése miatt az önkormányzat kezelésébe került a teljes külterületi villanyhálózat, aminek szabványossá tétele hét év után végül is teljes sikerre vezetett. Több mint 300 fogyasztót lát el a kiépült 70 kilométernyi villanyhálózat. A szövetkezet megszűnése volt a kiváltó oka annak is, hogy a községi tejgyűjtőt megvásárolva annak üzemeltetését több éven át végeztük, biztosítva a tehéntartók jövedelmét nemcsak Szentkirályon, hanem több környékbeli településen is.

A tanyasi lét másik kulcstényezője a dűlőutak járhatósága. Nálunk ez 178 kilométeres úthálózatot jelent, aminek fenntartása sok éven át szolgáltatás megrendelésével volt csak biztosítható. Régi álmunkat váltottuk valóra a múlt esztendőben, amikor sikerült megvásárolnunk egy használt grédert.

A külterületi lakosok életkörülményeinek javítására immár két tanyagondnoki szolgálatot szerveztünk és tartunk fenn. Nagyon fontos az a szolgáltatás, amit a helyi őstermelők, mezőgazdasági vállalkozók a faluházban érhetnek el, mivel itt tartja fogadóórát a falugazdász és az agrárkamara képviselője. Nem kell a szentkirályi gazdáknak, vállalkozóknak más településre menniük, ha pályázati forráshoz akarnak jutni, hiszen településfejlesztőnk (egyben alpolgármesterünk) készséggel és gazdag tapasztalattal tud segítségükre lenni.

Elhangzott: „amíg nem ülnek benn a helyi testületekben a tanyasiak, nem lesz érdekképviselőjük”. Folytatnám a gondolatmenetet: amíg nem ülnek a Parlamentben vidéki képviselők, nem lesz szószólója a magyar vidéknek. De hiszen pontosan tudjuk, számos országgyűlési képviselő nem a fővárosban még csak nem is vidéki nagyvárosban lakik. Valóban letudható egy-egy szék betöltésével az érdekképviselő problémája? A városi tereken kívül élők gondja már az ő magánügyüknek tekinthető, aminek megoldásához, ha nem tudnak megfelelő számú szavazatot szerezni, hát vegyék tudomásul a többségi döntés demokratikus törvényszerű-

ségét? Kitől várható el, hogy felelősségét és távlatos gondját széles e hazának felvállalja?

Említette valaki, hogy „az Unió nem tud mit kezdeni a tanyákkal”. De hiszen ez nem is az ő gondja. Nem uniós tanyák ezek, hanem magyar tanyák. Nem uniós hagyományokat és értékeket őriznek a bennük élők, hanem évszázadok magyar hagyományait és tudását. Miért várnánk hát el, hogy más népek pénzét költsük a mi tanyáinkra? A tanyák gondja ugyanis elsősorban a tanyasiaké. Ideális esetben azé a családé, mint legkisebb közösségé, aki benne lakik. Ezt követi az a falu, vagy város, amelynek területén vannak, és amelyik legtöbbet segíthet fennmaradásukért, lehetőség szerinti viárgozásukért.

Egyetértek a tanyán élők összefogását sürgető, annak fontosságát hangsúlyozó megfogalmazásokkal. Valóban, az egyéni képességek és érdekek összeadódása, a szövetkezés lehet sok nehézségünkre a megfelelő forma. Nem hagyható viszont figyelmen kívül az sem, hogy a közös gazdálkodásra a tanyasi emberekben nemigen él kellemes emlék, és külön fájdalom, hogy ebben a legutóbbi évek mozgalmában sem hozott változást. A szövetkezésre történő felhívás általában úgy szól: szövetkeznetek kell, ha életben akartok maradni. Sosem így: Emberek! Szövetkezzünk! Ugye, érzik a lényegét? Milyen értelemben beszélhetünk itt közös érdekről, közös kockázatról?

Az utóbbi idők egyik legnagyobb felháborodását váltotta ki a tanyák-falvak lakóiban és a vidék iránt elkötelezettekben Mihályi Péter véleménye, miszerint a falvak középkori maradványok, és a tisztas kimúlásukhoz kellene az illő méltóságot biztosítanunk. Nem kívánok Mihályi Péter védelmére kelni, mert sommás megállapítása arról tanúskodik, hogy fogalma sincs a falvak-tanyák értékeiről, a magyar társadalomban betöltött igazi szerepükről. Ám magunknak is fel kell tennünk a kérdést: mi, falusi vezetők, a tanyavilág és a falvak lakói megtettünk-e már minden tőlünk telhetőt, hogy a környezetünket tisztán tartsuk, hogy egymás értékeit megismerve és a magunkét is a közösség épülésére szánva igyekezzünk megcáfolni a kételkedőket?

Elérkezik még az idő, amikor a tanyák és falvak lakói a központi intézkedésekből nem a javakat „elvenni”, hanem az ország ügyeibe „bevonni” üzenetét hallják, amire nem a „túlélni”, hanem az „élni és éltetni” távlatos biztonsága lehet a viszontválasz.

Klebsbergnek a Szegedi Tudományegyetem avatásán 1926-ban mondott beszédéből veszem a záró gondolatot: „Mert lehet egy nemzetet szegénnyé, koldussá tenni, de ha a nemzetben lakozó szellemi és erkölcsi erőket megtartani és gyarapítani képesek vagyunk, akkor a nemzet nincs elveszve, és mindent vissza lehet szerezni”.

Visszaszerezni most leginkább saját önbecsülésünket kell, amihez a tanyasiak példát és biztos támaszt adnak Magyarországnak.

(A 2009. június 3-án, Lajosmizsén elhangzott előadás szerkesztett változata.)

Szabó Gellért

Gyógynövénytár

Fekete retek (Raphanus sativus)

A fekete retek gyógyító hatását ősidők óta ismerik. Már az ókori egyiptomiak is nagy becsben tartották. Egyes források szerint a piramist építő rabszolgákat retekkel etették, hogy erőre kapjanak tőle. Ázsiai őshazájából a római hadsereg hozhatta be Európába az Alpokon keresztül. A különféle retekéből Kínában mai napig 30 kg körül van az egy főre eső évi adag. A népi gyógyászatban a sózott retek nedvét szeplő elleni szerként használták.

Népies neve: kerti retek

A növény leírása: A keresztesvirágúak (Cruciferae) családjába tartozik. Közismert zöldség, ami konyhakertekben is jól termesztethető.

Hogyan gyűjtsük? Termeszthető konyhakertben, de piacokon, zöldségboltokban is megtalálható.

Mi van benne? A friss gyökér fontos hatóanyagait a mustárolaj-glikozidok és a C-vitamin.

Mire jó? A fekete retek közismerten jó köhögés, rekedtség, megfázásos megbetegedések ellen, alkalmazzák légúti betegségek gyógyítására is. A friss retek elősegíti az epe és a gyomornedvek elválasztását. Ismeretes antioxidáns tulajdonsága is. Enyhe májvédő hatású.

Hogyan használjuk? Reteklé kúra: A megmosott és megtisztított retek préseljük ki léfacsaró edényben. Májtisztítás céljából alkalmazzuk legalább hat héten keresztül. Konyhai alkalmazás: Fogyasszunk hetente fekete retek, így elkerülhetjük az epebántalmakat.

Jó tudni! Gyomorhurut és gyomorfekély továbbá epeutak elzáródása esetén, ne fogyasszunk fekete retek!

A retekkúra

A retek frissen préselt nedve ismert háziszser: baktérium- és gombaölő, nyálkahártya-tisztító, emésztőmirigyeket serkentő, epetermelést fokozó, epepangást gátló és hashajtóhatással bír. Feloldja a légutakban lerakódott nyálkát, és segíti annak kiürülését.

A retek nedvét frissen kell elkészíteni

(a gumót meg kell hámozni, feldarabolni vagy lereszelni, utána kipréselni), majd néhány órán át hűvös helyen tárolni, ezalatt jórészt elveszíti maró ízét.

Egy közepes retkekből mintegy 1/4 l nedv nyerhető ki. Hatását hosszabb időn keresztül fejt ki, ezért alkalmazását kúraszerűen ajánlják.

A retekkúra elsősorban epeúti megbetegedések esetén lehet hasznos, az erre hajlamosaknak évente 2-3 alkalommal 1 hónapon át célszerű megtartani.

Kezdetben naponta 0,5-1 dl friss retkeket nedvet kell meginni éhgyomorra, majd 3-4 nap után fokozatosan 3-4 dl-ig lehet emelni az adagot, amit 4 részletben kell meginni a nap folyamán.

A kúra végén fokozatosan ismét 0,5-1 dl-re kell csökkenteni a napi mennyiséget.

Légúti panaszokra mézzel keverve használják, 1/4 liternyi léhez 3 evőkanálnyi mézet kell hozzáadni.

Találkozó Szentkirályon

Szentkirályon, a Faluházban (Kossuth Lajos u. 16.) 2009. október 6-án, kedden 10 órakor kezdődik az a ke-rekasztal-beszélgetés, melyen az új falu- és tanyagondnoki szolgáltatásokat elindító és működtető Bács-Kiskun, Csongrád, Békés, Pest és Jász-Nagykun-Szolnok megyei települések polgármesterei, jegyzői, intézményvezetői vesznek részt. Szó lesz a falu- és tanyagondnoki munka szabályozásáról; a falu- és tanyagondnoki munka sajátosságairól Szentkirályon és Fülöppjakabon; a tanyagondnokok feladatairól; a falu- és tanyagondnoki munka dokumentációjáról. A beszélgetésen lehetőség nyílik a falu- és tanyagondnoki munkával kapcsolatban felmerülő kérdések megvitatására is. A tapasztalat-átadásban közreműködik Szabó Gellért polgármester, Csáki Béla polgármester, Polyák Tibor és Benkovics Tibor tanyagondnok,

Lovasné dr. Polyák Erzsébet jegyző, valamint Csörsz Zelenák Katalin ügyvezető.

Hírek

Korábbi európai uniós pályázatunk (HEFOP 1.3.1.) résztvevői közül többen sikeresen elhelyezkedtek, s már két éve folyamatosan dolgoznak. A napokban kaptuk a hírt, hogy Sípos Kriszta befejezte középiskolai tanulmányait, és sikeres érettségi vizsgát tett.

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a Falugondnokok

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoksag.hu

honlap: www.falugondnoksag.hu

iroda: 6000 Kecskemét, Ipoly u. 1/A

Telefonszám:

06-76/507-543

Fax: 06-76/507-544

Szerkeszti:

Borzák Tibor, Csörsz Zelenák Katalin

Tóth Márta, Moiskó Csilla,

Tördelő: Almási László

Rajz: Vida Ágnes

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006

Nyomda: Print 2000, Kecskemét

Megjelent a Szociális és Munkaügyi Minisztérium valamint a Nemzeti Civil Alapprogram és az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával.

